

Zalecenia netykiety

Dla [grup](#) i [list dyskusyjnych](#) są to:

- zakaz pisania [wulgaryzmów](#);
- zakaz [spamowania](#) (m.in. wysyłania niechcianych [linków](#) do stron);
- zakaz wysyłania tak zwanych [łańcuszków szczęścia](#);
- nakaz zapoznania się z wykazem [FAQ](#) przed zadaniem pytania;
- stosowanie się do reguł pisania obowiązujących w danej grupie, np. sposób kodowania polskich liter, zasad cytowania, możliwości wysyłania (lub nie) wiadomości formatowanych w [HTML-u](#), możliwości dołączania (lub nie) plików binarnych, co zwykle jest szczegółowo opisane w FAQ danej grupy;
- zakaz nadmiernego cross-postowania, czyli wysyłania e-maili lub postów do kilku grup naraz;
- zakaz wysyłania listów (e-maili) do wielu osób naraz z jawnymi adresami poczty elektronicznej (stosuje się kopię ukrytą);
- zakaz pisania nie na temat (OT – *off-topic*);
- zakaz pisania kilka razy z rzędu (szczególnie restrykcyjnie używany na forach posiadających funkcję edycji postu);
- zakaz odpowiadania nad cytowanym fragmentem ([top-posting](#));
- zakaz ciągłego pisania wiadomości wielkimi literami;
- zakaz nadużywania interpunkcji;
- zakaz prowokowania kłótni, czyli [trollowania](#).

Dla usług interaktywnych ([IRC](#), [komunikatory](#), [czaty](#), [fora dyskusyjne](#) na stronach [WWW](#)) są to:

- obowiązek korzystania z funkcji „Szukaj” na forach, przed założeniem nowego wątku (na omawiany już temat/problem);
- zakaz [floodowania](#);
- nakaz zapoznania się z zasadami – [FAQ](#) danego kanału/forum/czatu i przestrzeganie zawartych tam zasad szczegółowych;
- zakaz nagabywania osób, które sobie tego nie życzą;
- zasady dotyczące [znaków diakrytycznych](#) – użytkownicy niektórych kanałów IRC nie życzą sobie używania polskich liter, natomiast na forach internetowych pisanie bez polskich znaków diakrytycznych bywa źle widziane; sprawy te regulowane są czasem przez lokalną netykiety lub FAQ, jak np. dla polskiej sieci IRC^[2];
- dopuszczalne jest korzystanie z różnych języków na kanałach wielonarodowościowych;
- zakaz ciągłego pisania wielkimi literami;
- zakaz pisania naprzemiennie wielkich i małych liter (tzw. nowomowa internetowa, poke-pismo);
- nakaz używania emotikon z rozwagą (mają być dodatkiem do tekstu, a nie główną treścią);
- w dyskusjach, zwłaszcza w Usenecie i na forach internetowych zwraca się po nicku lub imieniu, jeśli rozmówca wyraża na to zgodę. Nigdy samym nazwiskiem. Nie należy się obrażać, jeśli ktoś zwraca się do drugiego użytkownika „per ty”, a nie w [formie grzecznościowej](#), i nie należy się obawiać używania takiej bezpośredniej formy;
- zakaz nadużywania znaków interpunkcyjnych oraz [emotikon](#)^[3].

Dodatkowo dla korespondencji elektronicznej [e-mail]:

- nakaz trzymania się wątku w korespondencji elektronicznej lub cytowanie e-maila (w przypadku braku takiej opcji w skrzynce);

- nakaz dopisywania wątku korespondencji pod spodem (głównie dot. e-mail);
- zalecenie, by [sygnaturka](#) nie miała więcej niż cztery linie (do jej długości nie wlicza się linii poświęconej na [delimiter](#));
- przy wysyłce wiadomości do dużej, zwłaszcza nieznaną się grupie osób adresy odbiorców należy umieszczać w polu [Ukryte do wiadomości](#);
- zastosowanie wszelkich zasad języka polskiego;
- zalecenie, by załączniki o dużym rozmiarze przysyłać za pomocą serwisów chmurowych^[4].

Przykłady zachowań sprzecznych z netykieta

- [trollowanie](#) – wpływanie na użytkownika w celu wyśmiania lub obrażenia lub prowokowanie kłótni,
- [flooding](#) – wysyłanie identycznych wiadomości w krótkich odstępach,
- [spamowanie](#) – wysyłanie niepotrzebnych wiadomości.

Ograniczenia prawne

Sytuacja w Polsce

Nie należy publikować w Internecie niezgodnych z [prawem](#) treści zdefiniowanych w różnych ustawach, wymienionych poniżej:

- treści, które naruszają rażąco [zasady współzycia społecznego](#) (sankcje określają różne ustawy, w tym [kodeks karny](#), [kodeks cywilny](#) i [kodeks pracy](#));
- treści, za które określono sankcje w kodeksie karnym, a które:
  - namawiają do popełnienia lub doradzają w popełnieniu [samobójstwa](#) lub [samookaleczenia](#) (art. 151 Kodeksu karnego);
  - grożą innym osobom popełnieniem przestępstwa na jego szkodę lub szkodę osoby jego najbliższej (art. 190 Kodeksu karnego);
  - obrażają inne [narodowości](#), [rasy ludzkie](#), [religie](#) (art. 194-196 i art. 257 Kodeksu karnego oraz art. 23 Kodeksu cywilnego);
  - [znieważają](#) lub [zniesławiają](#) osobę (art. 212 i 216 Kodeksu karnego);
  - nawołują do popełnienia [przestępstwa](#) (art. 255 Kodeksu karnego);
  - propagują [totalitarny](#) ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość (art. 256 Kodeksu karnego);
- treści, za które określono sankcje w kodeksie cywilnym, a które:
  - obrażają osoby publiczne (art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego);
  - stanowią zniewagi i pomówienia – informacje obarczające niepotwierdzonymi zarzutami inne osoby (art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego);
  - obrażają inne [narodowości](#), [rasy ludzkie](#), [religie](#) (art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego oraz art. 194-196 i art. 257 Kodeksu karnego);
- treści, za które określono sankcje w ustawach szczególnych, a które:
  - promują [alkohol](#) (art. 2¹ ust. 1 pkt 3, art. 13¹ i art. 45² [Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.](#));
  - przyczyniają się do łamania [praw autorskich](#) lub naruszają prawa autorskie i licencje podmiotów trzecich ([Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r.](#));
  - promują [środki odurzające, narkotyki](#) (art. 20 i 68 [Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.](#));

- ujawniają bez czyjejs wyrażnej zgody [dane osobowe](#), identyfikatory [komunikatorów internetowych](#), fotografie, [adres poczty elektronicznej](#), miejsce zamieszkania, pracy, przebywania, numery telefonów, tablic rejestracyjnych i inne poufne dane ([ogólne rozporządzenie o ochronie danych](#) i [ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych](#));
- zawierają słowa powszechnie uznane za niecenzuralne (art. 3 ust. 1 pkt 2 [Ustawy o języku polskim z dnia 7 października 1999 r.](#) i 141 [Kodeksu wykroczeń](#)).